

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA
НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО НЕПОДКУПНОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА
INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE
nr. 111/32

mun. Chișinău

08.08.2023

Cristian IOSIP, inspector de integritate în cadrul Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților, inițiat în privința dlui Țapu Mihail, consilier în Consiliul sătesc Copanca, r-nul Căușeni, născut la data de XXXXX, IDNP: XXXXX, domiciliat în XXXXX, în temeiul art. 19 lit. g), art. 35 alin. (1) și art. 38 alin. (1) ale Legii nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (*în continuare Legea nr. 132/2016*), a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

A CONSTATAT:

La data de 09.02.2023, în cadrul Autorității Naționale de Integritate (*în continuare ANI*) a fost înregistrată sesizarea Oficiului teritorial Căușeni a Cancelariei de Stat a Republicii Moldova cu nr. 1027, care în aceeași zi, în condițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr.132/2016, a fost repartizată aleatoriu spre verificare prin intermediul sistemului electronic de distribuire a sesizărilor.

În textul sesizării se reclamă pretinsa încălcare a regimului juridic al incompatibilităților de către dl Țapu Mihail, manifestată prin exercitarea simultană a mandatului de consilier în Consiliul sătesc Copanca, r-nul Căușeni și a calității de șofer în Primăria sat. Copanca, r-nul Căușeni.

La sesizarea precizată au fost anexate următoarele informații:

- Copia procesului-verbal nr. 1 din 17.01.2023 al ședinței extraordinare a Consiliului sătesc Copanca, precum și lista consilierilor prezenți la ședința menționată;
- Copia dispoziției nr. 83 P din 17.11.2020 cu privire la angajare, prin care se dispune angajarea dlui Țapu Mihail în calitate de șofer în cadrul Primăriei sat. Copanca, r-nul Căușeni;
- Copia cererii dlui Țapu Mihail din 16.11.2020, înaintată Primăriei sat. Copanca, r-nul Căușeni, prin care solicită să fie angajat în calitate de șofer în cadrul entității sus-indicate.

În ordinea art. 31 alin. (1) și art. 37 alin. (4) din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate are obligația, în termen de 30 de zile de la data repartizării sesizării, să efectueze verificarea prealabilă a sesizării întru stabilirea existenței aparenței de încălcare a regimului juridic al incompatibilităților, cu emiterea unui proces-verbal în care se indică motivele și temeiurile de inițiere sau de refuz al inițierii controlului.

Astfel, în temeiul art. 31 alin. (1) și art. 37 alin. (4) din Legea nr. 132/2016 coroborate cu art. 75 din Codul administrativ al RM, a fost demarată procedura de verificare prealabilă a sesizării întru stabilirea respectării condițiilor de formă și conținut a sesizării și existența aparenței de încălcare a regimului juridic al incompatibilităților.

Analizând condițiile de admisibilitate a sesizării s-a constatat că, sub aspectul respectării condițiilor de formă și conținut, sesizarea corespunde rigorilor legii, iar obiectul sesizat vizează aria de competență a ANI.

Urmare a validării datelor din sistemul informațional „e-Integritate”, dl Țapu Mihail a fost identificat în calitate de subiect al declarării prin prisma prevederilor art. 3 alin. (1), lit. b) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (în continuare Legea nr. 133/2016), exercitând mandatul de consilier în Consiliul sătesc Copanca, r-nul Căușeni.

Astfel, în urma efectuării verificării prealabile a sesizării vizate s-a constatat existența aparenței de încălcare a regimului juridic al incompatibilităților de către dl Țapu Mihail, ordine în care, în temeiul prevederilor art. 19 lit. b), art. 31 și art. 37 alin. (1) ale Legii nr. 132/2016, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților în privința subiectului declarării, fiind emis procesul-verbal de inițiere a controlului nr. 39/32 din 09.03.2023.

La data de 15.03.2023, prin scrisoarea cu nr. 04-32/1630, dl Țapu Mihail a fost informat despre inițierea controlului și cu privire la drepturile pe care le dispune acesta în temeiul legii.

Totodată, la data de 15.03.2023, prin scrisoarea cu nr. 04-32/1629, a fost informat autorul sesizării referitor la inițierea controlului.

Drept urmare a inițierii controlului pe marginea cazului care face obiectul sesizării, la data de 17.03.2023 a fost transmis demersul cu nr. 04-32/1665 în adresa Comisiei Electorale Centrale, prin care s-a solicitat prezentarea informațiilor cu privire la atribuirea mandatului de consilier subiectului vizat, cât și celor cu referire la suspendarea sau încetarea mandatului acestuia.

La fel, la data de 17.03.2023, a fost expediat demersul cu nr. 04-32/1666 către Primăria sat. Copanca, r-nul Căușeni, cu privire la prezentarea informațiilor relevante cazului supus controlului.

În continuare, la data de 23.03.2023, ANI a recepționat răspunsul Comisiei Electorale Centrale cu nr. 2529, prin care a comunicat că, dl Țapu Mihail, în urma alegerilor locale generale din 14.06.2015 și 20.10.2019, a fost ales consilier în Consiliul sătesc Copanca, r-nul Căușeni, mandatele fiindu-i validate prin hotărârile Judecătoriei Căușeni din 26.06.2015 și 05.11.2019.

La răspunsul sus-menționat au fost prezentate copiile hotărârilor Judecătoriei Căușeni din 26.06.2015 și 05.11.2019.

Ulterior, la data de 31.03.2023, în cadrul ANI a fost înregistrată copia răspunsului Primăriei sat. Copanca, r-nul Căușeni cu nr. 2875, prin care a informat că, dl Țapu Mihail activează în cadrul primăriei în calitate de șofer din data de 17.11.2020 până în prezent, fiind anexate copiile neautentificate ale actelor solicitate la demersul inspectorului de integritate subsemnat, la caz, cererea de angajare a dlui Țapu Mihail din 16.11.2020, dispoziția nr. 83 P din 17.11.2020 cu privire la angajarea dlui Țapu Mihail în calitate de șofer în Primăria sat. Copanca, r-nul Căușeni și contractul individual de muncă nr. 2 din 17.11.2020, încheiat între Primăria sat. Copanca, r-nul Căușeni (*angajator*) și dl Țapu Mihail (*salariat*), prin care a fost convenit asupra angajării salariatului în calitate de șofer în entitatea menționată.

În rezultat, la data de 18.04.2023, în cadrul ANI a fost înregistrat originalul răspunsului Primăriei sat. Copanca, r-nul Căușeni cu nr. 3361, prin care au fost prezentate copiile autentificate ale actelor solicitate prin demersul din 17.03.2023.

Așadar, în vederea asigurării respectării dreptului la apărare, la data de 05.05.2023, prin demersul cu nr. 04-32/2882, dlui Țapu Mihail i-a fost solicitată prezentarea punctului de vedere pe marginea cazului dat.

Respectiv, la data de 17.05.2023, în cadrul ANI a fost înregistrat punctul de vedere cu nr. 4177 a dlui Țapu Mihail, cu referire la măsurile întreprinse în vederea respectării regimului juridic al incompatibilităților a comunicat că, *a depus cererea de ridicare a mandatului din funcția de consilier*, fiind anexată cererea în cauză din 15.05.2023.

Aprecierea inspectorului de integritate:

Din start, este de menționat că, potrivit răspunsului Comisiei Electorale Centrale cu nr. 2529 din 23.03.2023, dlui Țapu Mihail i-au fost validate mandatele de consilier în Consiliul sătesc Copanca, r-nul Căușeni, prin hotărârile Judecătoriei Căușeni din 26.06.2015 și 05.11.2019, pe un termen de 4 ani.

La fel, s-a stabilit că, conform răspunsului Primăriei sat. Copanca, r-nul Căușeni cu nr. 2875 din 31.03.2023, dl Țapu Mihail activează în cadrul primăriei menționate în calitate de șofer din data de 17.11.2020 până în prezent.

Respectiv, în perioada 2019-prezent, dl Țapu Mihail, exercitând mandatul de consilier în Consiliul sătesc Copanca, r-nul Căușeni, deține calitatea de subiect al declarației, deși, din anul 2020 activează în calitate de șofer în Primăria sat. Copanca, r-nul Căușeni.

Așadar, în temeiul art. 16 din Legea 133/2016, subiectul declarației se află într-o stare de incompatibilitate în cazul în care pe lângă funcția publică sau de demnitate publică deține/exercită simultan o altă funcție, calitate sau activitate, fapt care este interzis prin Constituția Republicii Moldova și/sau prin alte acte legislative.

În sensul prevederilor art. 2 alin. (1) din Legea nr. 768/2000 privind statutul alesului local (*în continuare Legea nr. 768/2000*), consilierii consiliilor sătești (*comunale*) dețin statutul de ales local.

Conform art. 7 alin. (1), lit. c), art. 8 alin. (1) ale Legii nr. 768/2000, mandatul alesului local este incompatibil cu calitatea de funcționar public, de angajat în subdiviziunile autorităților administrației publice locale (*aparatură prezedintelui raionului, primăriei, primărie și preturile municipiului Chișinău, direcții, secții și alte subdiviziuni*), inclusiv ale Adunării Populare a Găgăuziei și ale Comitetului executiv a Găgăuziei. Alesul local care se află în unul din cazurile de incompatibilitate prevăzute la art. 7 din prezenta lege va demisiona din funcția incompatibilă cu mandatul deținut sau își va depune mandatul în termen de 30 de zile de la apariția incompatibilității.

În accepțiunea pct. 1 din Legea nr. 263/2012 privind interpretarea art. 7 alin. (1) lit. c) și d) din Legea nr. 768/2000, prevederile literei c) se aplică funcționarilor publici și angajaților din subdiviziunile autorităților administrației publice locale de același nivel și din aceeași unitate administrativ-teritorială.

Corespunzător prevederilor art. 12 alin. (2), lit. a) din Legea integrității nr. 82/2017, agentul public este obligat să își soluționeze stările de incompatibilitate în termen de o lună din momentul începerii mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ori, în cazul în care încetarea situației de incompatibilitate în termenul dat nu depinde de voința sa, să prezinte probe privind întreprinderea cu bună-credință a acțiunilor de eliminare a acestei situații.

În ordinea art. 1 al Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală (*în continuare Legea nr. 436/2006*), se definesc următoarele noțiuni:

administrație publică locală – totalitatea autorităților publice locale constituite, în condițiile legii, pentru promovarea intereselor generale ale locuitorilor unei unități administrativ-teritoriale;

autorități ale administrației publice locale de nivelul întâi - autorități publice, luate în ansamblu, care sunt constituite și activează pe teritoriul satului (*comunei*), orașului (*municipiului*) pentru promovarea intereselor și soluționarea problemelor colectivităților locale;

Potrivit art. 5 alin.(1) al Legii nr. 436/2006, autoritățile administrației publice locale prin care se realizează autonomia locală în sate (*comune*), orașe (*municipii*) sunt consiliile locale, ca autorități deliberative și primării, ca autorități executive.

Astfel, prin prisma celor relatate se atestă că, Consiliul sătesc Copanca, r-nul Căușeni (*autoritate deliberativă*) și Primăria sat. Copanca, r-nul Căușeni (*autoritate executivă*) sunt autorități ale administrației publice locale de nivelul I.

În conformitate cu art. 4 alin. (4) din Legea 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova se efectuează pe două niveluri: satele (*comunele*), sectoarele și orașele (*municipiile*) constituie nivelul întâi, raioanele, municipiul Chișinău și municipiul Bălți constituie nivelul al doilea.

În concluzie, potrivit normelor citate, Primăria sat. Copanca, r-nul Căușeni și Consiliul sătesc Copanca, r-nul Căușeni, sunt autorități ale administrației publice de nivelul întâi și din aceeași unitate administrativ-teritorială.

Prin urmare, se explică că, odată ce persoana supusă controlului s-a aflat în exercițiul unei funcții și ulterior a optat pentru o altă funcție asupra căreia se extinde regimul juridic al incompatibilităților, intervine situația de incompatibilitate care urmează să înceteze pînă la expirarea termenului prevăzut de lege.

Studiind materialele dosarului de control, punctul de vedere a subiectului vizat și cadrul legal pertinent ce reglementează regimul juridic al incompatibilităților aplicabil alesului local, inspectorul de integritate conchide că, dl Țapu Mihail, prin nesoluționarea în termenul legal a stării de incompatibilitate, manifestată prin exercitarea simultană a mandatului de consilier în Consiliul

sătesc Copanca, r-nul Căușeni și a calității de șofer în Primăria sat. Copanca, r-nul Căușeni, a încălcat regimul juridic al incompatibilităților.

În context, se remarcă că, dl Țapu Mihail a întreprins măsuri privind eliminarea stării de incompatibilitate peste termenul de 30 zile, prin renunțarea la mandatul de consilier în Consiliul sătesc Copanca, r-nul Căușeni, fiind în acest sens depusă o cerere către Comisia Electorală Centrală din 15.05.2023.

Totuși, inspectorul de integritate apreciază că încetarea stării de incompatibilitate s-a realizat tardiv, cu încălcarea termenului stabilit de lege.

Conform art. 23 alin. (3) din Legea nr. 133/2016, fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat starea de incompatibilitate nesoluționată în termenul legal constituie temei pentru tragere la răspundere disciplinară, contravențională și/sau, după caz, pentru încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale acestuia.

Potrivit art. 38 alin. (1), lit. b) din Legea nr. 132/2016, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului s-a aflat ori se află în stare de incompatibilitate.

Prin prisma dispozițiilor art. 39 alin. (1) din aceeași lege, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate:

a) încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică;

b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Subsecvent, alin. (2) al articolului sus-menționat din legea precitată stabilește că, inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.

În corespundere cu alin. (5) din același articol, la aprecierea faptului dacă sunt aduse daune interesului public se va ține cont în principal de caracterul sistematic sau unitar al abaterii, de numărul de persoane afectate, de mărirea prejudiciului material cauzat, de consecințele abaterii la nivel local, național sau internațional, de afectarea reputației autorității/instituției publice sau a bunei funcționări a acesteia, precum și de alte circumstanțe care ar afecta interesul public.

În circumstanțele examinate ce vizează faptele admise de dl Țapu Mihail, acesta a manifestat o vădită neglijență prin omiterea luării măsurilor cerute de îndeplinirea unei obligații legale.

La caz, natura abaterii ține de aflarea în stare de incompatibilitate și nesoluționarea acesteia în termen, stare/situație care de fapt a încetat (*tardiv*) la 15.05.2023, faptele subiectului declarării fiind calificate ca măsuri de conformare la cerințele legale și drept urmare de atenuare a răspunderii.

În context, reieșind din informația consultată din sistemul informațional „e-integritate”, se atestă că, subiectul controlului nu a avut abateri similare anterior pe domeniul de competență al ANI.

Așadar, la etapa adoptării deciziei de sancționare a subiectului controlului, inspectorul de integritate a ținut cont de acțiunile admise de către dl Țapu Mihail în corelație cu criteriile prevăzute la art. 39 alin. (2) din Legea nr. 132/2016 (*lipsa prejudiciului adus interesului public, lipsa comiterii unor abateri similare anterior, natura abaterii, funcția deținută precum și faptul că abaterea a fost admisă la nivel local, fără a se răsfrânge la nivel național/internațional și asupra interesul public general*), astfel, nu se va aplica interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, inclusiv ce de consilier.

Luând în considerație raționamentele menționate *supra*, în conformitate cu prevederile art. 19, 35-39 din Legea nr. 132/2016, art. 23 din Legea nr. 133/2016, inspectorul de integritate,-

DECIDE:

1. Se constată că dl Țapu Mihail a încălcat regimul juridic al incompatibilităților prin nesoluționarea în termenul legal a situației de incompatibilitate, generată de exercitarea simultană a mandatului de consilier în Consiliul sătesc Copanca, r-nul Căușeni și a funcției de șofer în Primăria sat. Copanca, r-nul Căușeni.

2. Se aduce la cunoștința dlui Țapu Mihail actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta, în termen de 30 zile de la emitere la Curtea de Apel Chișinău, situată în mun. Chișinău, str. Teilor nr. 4.

**Inspector de integritate
al Inspectoratului de Integritate**

Cristian IOSIP